

Доц. др Дане СУБОШИЋ,
Криминалистичко-полицијска академија

Мр Миле Шикман:
**"ТЕРОРИЗАМ, АКТУЕЛНИ И
МОГУЋИ ОБЛИЦИ"**

Својевремено је чувени сликар Пабло Пикасо схватио бомбардовање Гернике као фашистичку пробу краја света! Ужаси приказани на слици "Герника" (уље на платну из 1937. године) представљају израз уметничког емотивног доживљаја призора и одјека, у којима се виде страх и патња, а чују крици свега што је живо и неживо! Ауторитети који добро разумеју уметников доживљај, наводе да се чују крици деце, жена, птица, цвећа, дрвећа, камена, цигли, намештаја, кревета, столица, завеса, шерпи, мачака, папира, помешаних мириса, дима...

Да ли је свет од Гернике до данас постао боље место за живот? Да ли су отклоњени узроци оваквих призора? Да ли је уметникова борба и жртва многих знаних и незнаних хероја и стваралаца од Гернике створила давну успомену? Нажалост, имајући у виду **тероризам, а посебно његове актуелне и могуће облике** можемо закључити да Герника није успомена, већ представља само једну у низу опомена! О томе сведочи и Миле Шикман, аутор монографије **"Тероризам, актуелни и могући облици"**, кога је у својству издавача подржало Министарство унутрашњих послова Републике Српске са седиштем у Бања Луци.

Призори ужаса у очима људи и њихови крици настали безобзирним, неселективним насиљем представљају управо наведену паралелу фашизма и тероризма. Герника се у међувремену мултиплирала, тако да се у савременим условима препознаје по дешавањима у српским енклавама на Косову и Метохији, али и под називима Јерусалим, Багдад, Басра, Кабул, Бали, Њујорк, Мадрид..., у зависности од места тероризмом изазваних страха. Њихова актуелност и последице, жилавост терористичких ћелија током сламања и обновљивост њихових функција, чине супротстављање тероризму већим изазовом од фашизма. Због тога, **генетичност (настанак и развој) тероризма представља оквир идентификације његових актуелних и могућих облика!** Као такав, тероризам је постао теже сазнајан, али је у толико постао и већи изазов за способне истраживаче!

БЕЗБЕДНОСТ

Вођен наведеном парадигмом, Миле Шикман се хвата у коштац са изазовом теоријског моделовања тероризма, излазећи из њега са завршним саопштењем у виду наведене монографије. При томе, није нас разочарао, пре свега водећи рачуна о свом реномеу, који одговара једном од најбољих дипломаца полицијских школа у Републици Српској и Србији. Осим тога, колега Шикман, разматраној проблематици прилази и са практичног аспекта, ангажујући се на одговорним дужностима у Министарству унутрашњих послова Републике Српске, једног од државних органа који у Балканским оквирима пружа готово највећи допринос спречавању и сузбијању тероризма!

Иначе, Шикманов опус у домену безбедности и полицијских послова је веома широк, а разматраном монографијом доказује да је то тако и када је реч о тероризму. При томе, наведена ширина Шикмановог опуса испољава се вишедимензионално. Наиме, за разлику од осталих аутора, који тероризму приступају парцијално, колега Шикман је свеобухватан (ретки су наслови у области тероризма који су на овом нивоу општости), при чему не занемарује доследност, потпуност и исцрпност сопствених навода!

Изнете наводе можемо документовати бројним чињеницама. У њих између осталих спадају питања обрађена појединим главама монографије. Наиме, прва глава је посвећена глобалним друштвеним променама са аспекта утицаја на актуелни и могући тероризам, у оквиру кога аутор разматра питања попут **глобализације и отпора** који се у односу на њу јављају, **новог светског поретка** итд. Друга глава је посвећена **основним обележјима тероризма са историјско-структурног аспекта**, док је трећа глава посвећена **самоубилачком тероризму** као безбедносној претњи савременом свету. Четврта глава посвећена је **терористичкој претњи оружјем за масовно уништавање**, док је пета глава посвећена *приказу резултата емпиријских истраживања* (реализованих поводом израде магистарске тезе, која је успешно одбрањена на Факултету цивилне одбране Универзитета у Београду). Главном делу рада, чија су структура и садржај приказани на највишем нивоу општости, претходе изводи из рецензија (*проф. др Милана Мијалковског и др Душка Вејновића*), предговор и уводна разматрања, а следе закључна разматрања, прилози и литература. Наведени садржај обухваћен је на 310 страна, веома квалитетног текста.

Поједина питања аутор не разматра једнострано, већ вишестрано. То је најлакше објаснити тиме, што дефинисане садржаје класификује, чиме знања о њима не остају спољна - манифестна већ постају систематична. Након тога, идентификоване аспекте појединих феномена тероризма објашњава, логиком трансформације улазних у излазне информације. Најзад, аутор се не задржава на актуелним, већ и на могућим облицима тероризма.

Синтезом садашњости и будућности, односно актуелног и потенцијалног манифестовања тероризма, Миле Шикман даје оцену достигнутог степена развоја начина терористичког одговора на дилему која се налази и у најраније познатим списима људске цивилизације Талмоду и Старом завету: *"Ко ће живети, а ко не"*. Анализом доступних информација аутор објашњава актуелно стање тероризма условима његовог настанка и развоја, иденти-

фикујући га као последицу идентификованих противречности развоја релевантних фактора. На тај начин, Шикман дијагностификује тероризам као болест савременог друштва. У том контексту централно место заузима тзв. **"самоубилачки тероризам"**.

С друге стране, идентификацијом будућих облика тероризма, Шикман прогнозира актуелне, готово извесне правце његовог развоја. Указујући при томе на могућност извођења терористичких аката оружјем за масовно уништавање, што је дугорочна тенденција следбеника победе Сатаниног махања сабљом над животним надахнућем, Шикман указује на потенцијалну терористичку пробу краја света из 2006, као симетричну појаву, седамдесет година старој, Герником овековеченој, фашистичкој проби!

Најзад, Шикман у монографији не пропушта прилику да укаже и на даље правце доградње предложеног теоријског модела актуелног и потенцијалног тероризма. Тиме заправо чини остваривијом Сун Цуову максиму: *"Упознај противника да би га лакше савладао"*. Наиме, без овладавања знањима о тамној страни тероризма не можемо на ваљан начин реализовати ни ангажман на његовој, условно речено "светлој страни", оној која је оријентисана на решења проблема који су последица тероризма.

У актуелној фази теорије и праксе испољавања тероризма, ова књига даје драгоцену полазну основу за упознавање са разматраним проблемом у циљу његовог ублажавања, односно превазилажења, "како мачем, тако и пером"! Међутим, еволуција тероризма ће захтевати наставак Шикманових напора у наведеној области. При томе, посебно значајна димензија ове књиге је подстицај, који њен аутор упућује свим, а с обзиром да има тек 27 година, посебно мање или више старијим колегама, да истрају у напорима који воде решењу проблема тероризма! Уживајте у читању!